

TEKST ELÍ RYGG
ÍLLUSTRATÍON TONE EMBLEMSVÅG

Forord

Nogle gange er livet svært at forstå. Nogle gange er det ikke så let at forklare. I denne bog møder vi Rikke, som venter på at hendes far skal blive rask, og vi møder Simon, som mister sin bror Joachim i en ulykke.

Bogen handler om organdonation og transplantation, om at give og få. Den er tiltænkt børn i skolealderen og som en hjælp og støtte til forældre og andre, der indgår i kredsen omkring børnene i samtalen om dette emne. Bogen kan også benyttes i skolen, når emnet organdonation og transplantation skal drøftes.

Gennem bogen formidles temaet i både ord og billeder. Børnene kan selv farvelægge Illustrationerne. Vi håber, at bogen kan være et bidrag til at formidle, hvad organdonation handler om.

Tak til Stiftelsen Organdonasjon i Norge, forfatteren Eli Rygg og illustratøren Tone Emblemsvåg for at give os mulighed for at oversætte og udgive bogen i Danmark. Tak til Anne-Lene Bleken som har oversat bogen til dansk.

Til sidst en stor tak til de danske forældre som har været pårørende i et donations- eller transplantationsforløb, og som har støttet os i vigtigheden af at få udgivet denne bog i Danmark.

Bogen kan bestilles hos Dansk Center for Organdonation skejby.dco@rm.dk

Aarhus, december 2014

Dansk Center for Organdonation
Helle Haubro Andersen
Centerleder

Storebror er min helt
Far skal have et nyt hjerte

© 2014 Dansk Center for Organdonation

Forfatter: Eli Rygg
Illustration: Tone Emblemsvåg
Dansk oversættelse: Anne-Lene Bleken
Cand.mag., forfatter
Tryk: Skejby Trykkeri ApS

1. udgave, 2. oplag
Printet i Aarhus 2018

DANSK CENTER FOR ORGANDONATION

Dansk Center for Organdonation
INCUBA, Skejby
Palle Juul-Jensens Boulevard 82
8200 Aarhus N

Telefon: 2917 0566
skejby.dco@rm.dk
www.organdonor.dk

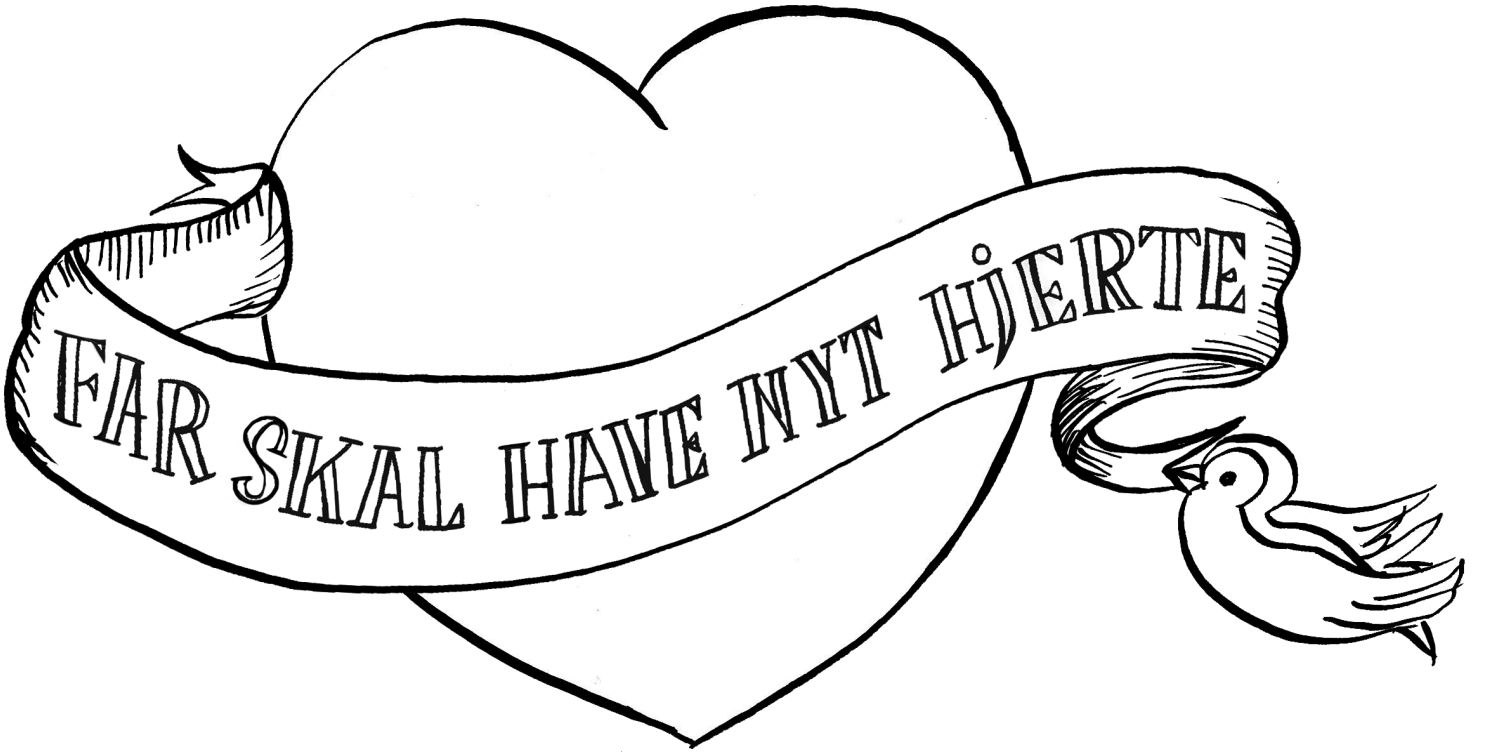
Bogen er produceret af
© 2011 Stiftelsen Organdonasjon

STIFTELSEN ORGANDONASJON

Med støtte fra

EXTRA STIFTELSEN

BarnsBeste

TEKST ELI RYGG
ILLUSTRATION TONE EMBLEMSVÅG

UDGIVET AF DANSK CENTER FOR ORGANDONATION 2014

LAVET AF STIFTELSEN ORGANDONASJON 2011©

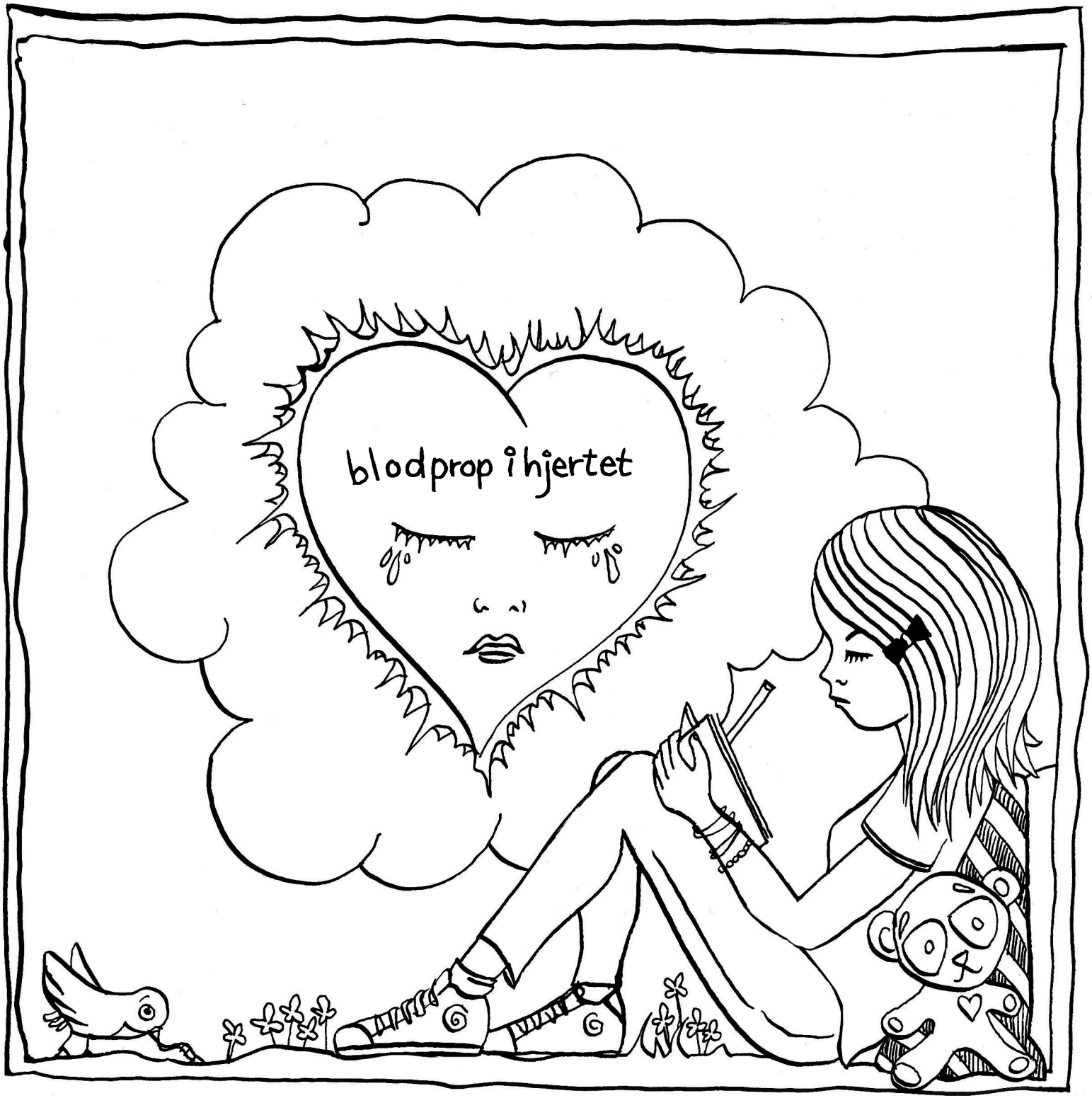
Lige nu er det en uge siden, det skete. Det jeg har været bange for i så lang tid. Far ringede og bad os om at komme til hospitalet, selvom det egentlig ikke var meningen, at vi skulle have besøgt ham den dag. Lægen, Keld, var der, da vi kom. Han blinkede ikke til mig, som han plejer. Han lavede overhovedet ikke sjov med mig. Selvom jeg har vidst i lang tid, at det var alvorligt med far, kunne jeg mærke det endnu mere inde i mig, end jeg havde gjort før. - Det haster med et nyt hjerte nu, sagde Keld.

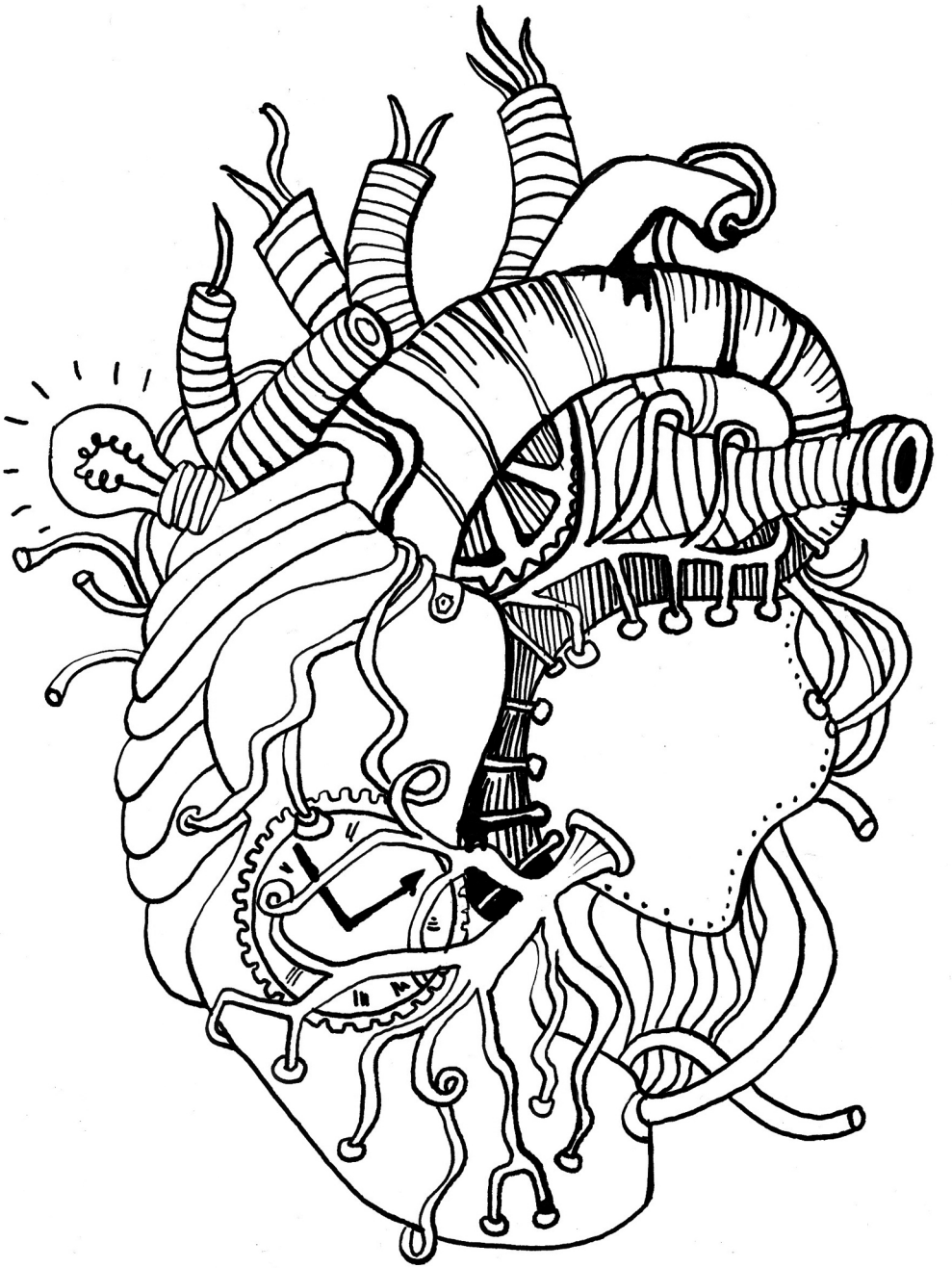
Far lå som han plejede med hænderne over dynen, sit kortklippede hår, og han forsøgte at smile til mig, som han plejede. Det kunne han ikke.
Jeg kunne godt se det. Far var bange. Han var også bange nu.

Du undrer dig sikkert over, hvorfor jeg skriver alt det her til dig, dagbog. Det er fordi, mor har forbudt mig at blogge om far. Under ingen omstændigheder. Surt, men sandt.

- Det bliver for privat, Rikke, - du kan ikke skrive på nettet om alt det, der sker med os nu, beklagede hun. Jeg gider næsten ikke fortælle, hvor sur jeg blev. Lige nu er far vigtigere.

Far. Blege, tynde far. Han har været syg siden jeg var elleve år. Blodproppen i hjertet, der lavede såret i hans hjerte, kom præcis en uge efter, jeg havde haft fødselsdag. Det der skete den dag, har jeg snakket med mor om mange gange. Ambulancen der kom med fuld udrykning. Mor der bad mig om at gå ind i huset, selvom jeg var bange. Far der lå helt stille på jorden lige uden for vores hus, mens ambulanceredderne forsøgte at starte hans hjerte igen. Jeg måtte ikke snakke med ham. Han kunne ikke høre noget, og han kunne heller ikke mærke noget, var der nogen, der sagde. Jeg kan ikke huske hvem.

blodprop i hjertet

hjertet er en motor

Far var tæt på at dø den dag, han fik en blodprop i hjertet. Han lå længe på hospitalet, før han kom hjem. Alle billederne af far på min mobiltelefon, er fra efter han blev syg. Far der ligger i stolen, træt efter at have badet om sommeren, far træt efter en halv badmintonkamp. Far der altid har været den dygtigste i familien til at stå på ski, men nu er den, der er dygtigst til at holde pauser. Trætte far. Eller fars syge, trætte hjerte. Der er mange, der bliver raske efter en blodprop i hjertet og lever til de bliver gamle. Ikke far. Hjertet er jo motoren i vores krop. Der var en sygeplejerske, der fortalte mig om, hvordan en blodprop laver sår i et hjerte. Det var den gang far var meget syg, men jeg husker det endnu. Alt bliver bedre, når der er nogen, der forklarer noget. Så er det også nemmere at spørge om det, man undrer sig over.

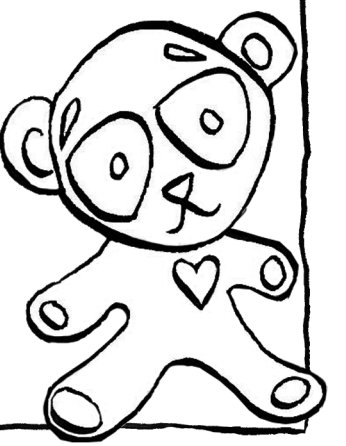
Efter at far blev så syg igen, at han skulle indlægges, har det ikke været særligt fedt at være i skole. Frikvartererne går fint, for der skal jeg ikke tænke, men i timerne går det ikke særlig godt. Selvom jeg virkelig prøver at tænke på det, jeg skal, springer mine tanker direkte til far. I går sagde læreren, at jeg skulle tage mig sammen. Det hjalp ikke, selvom jeg forsøgte igen og igen.
- Gør dit bedste, sagde mor, da jeg fortalte det til hende. Min mor forstår mig ret godt. Måske har hun det på samme måde? Hun har i hvert fald også været bange. Det har vi snakket om mange gange, men ikke hver gang vi har været bange, tror jeg. Vi har set, at han er blevet mere syg, men når han ikke selv siger noget, siger vi heller ikke noget.

Nu skal jeg sove, kære dagbog, jeg er træt i hovedet og i min arm. Snakker mere med dig i morgen.

Her er jeg igen, dagbog! Jeg begynder næsten at vænne mig til dig nu. Fedt! Mor faldt i søvn nede på sofaen i aftes foran fjernsynet, som hun plejer. Før mor faldt i søvn, talte vi om noget meget mærkeligt. Men samtidig godt. Vi talte om at være en organdonor. Mor forklarede, at når nogen er død af sygdom eller en skade, har de ikke længere brug for deres organer selv. De kan gives væk til andre, der har brug for dem. Familien bliver spurgt, om de tror, at den der er død, ville have sagt ja til at blive organdonor, eller om de ved, om han eller hun ville have haft noget imod det. Vi kan derfor ønske og håbe, at nogen, som dør, siger ja til at give sit hjerte væk, sagde hun. Det var præcis det, jeg havde brug for at høre. Kære dagbog, jeg håber, nogen siger ja, så far får et nyt hjerte. Godnat!

Hej dagbog, to dage siden sidst. I dag skete der noget godt i skolen. Det begyndte egentlig i går. Først spurgte mor mig, om det var ok, at hun snakkede med min lærer, og om jeg ville snakke med klassen om det med far. Så skal de andre ikke spekulere på, hvorfor jeg ikke magter at svare og være helt mig selv for tiden. I slutningen af sidste time kom læreren hen til mig og spurgte, om jeg ville sige noget. Jeg, stille Rikke, gik frivilligt frem og fortalte alt. ALT! Selvom klokken ringede ud, sad alle stille og lyttede. Ingen lo eller gik. Asram, ham der sidder bag mig, smilede til mig bagefter og gav mig tommel op. De andre drenge syntes også, jeg var modig. Det kunne jeg se på dem. I dag kom pigerne med en æske chokoladehjerter. Oven på æsken lå der et smykke. Var det ikke pænt gjort? De havde købt et hjertesmykke med en lyserød sten. I alle frikvarterne har de været omkring mig og ligesom passet på mig. Det var fedt.

Hvad ville du ha' sagt til din klasse?

Ikke noget nyt fra far i dag, men på fredag kommer han hjem en tur. Hvis han ikke har fået nyt hjerte inden da. Farvel, dagbog. Nu skal jeg ud en tur og møde nogle af pigerne fra klassen ved kiosken.

Undskyld at jeg ikke har haft tid til at skrive i dig nogle dage, dagbog. Jeg har heller ikke besøgt far, for han kommer hjem i morgen. Selvom mor siger, at jeg godt må hygge mig sammen med vennerne, får jeg dårlig samvittighed over for far. Er det ikke mærkeligt, at den samvittighed kommer, selvom jeg ved, at det er vigtigt, at jeg ikke tænker på far hele tiden? Du kan blive syg, hvis du tænker på alt, hvad der kan ske hele tiden, sagde min veninde i går. De ord virkede i mange timer, helt indtil jeg kom hjem og skulle i seng. Det er der, det sker. Husk at far er alvorligt syg, siger stemmen. Far kan dø når som helst, og her går du og hygger dig! Den nagede mig, helt til det lykkedes mig at falde i søvn med musik i ørerne.

Hej dagbog. I dag gjorde mor og jeg rent og pyntede op i huset, til far kom hjem. Han fik sin yndlingsret. Jeg kan også godt lide helstegt fisk, selvom det ikke ligefrem er taco. I aften har vi bare hygget. I morgen kommer der flere på besøg, sagde mor.

YES! Endelig. Far er på vej for at få nyt hjerte! Lige nu er jeg virkelig glad og nervøs. Det er midt om natten, og jeg skriver til dig, dagbog, mens jeg ligger her i sengen. Hospitalet ringede for kun en time siden, og far var klar med det samme. Han tog afsted med en taxa. Men han glemte sin taske, så den skal mor køre ned til far med i morgen.

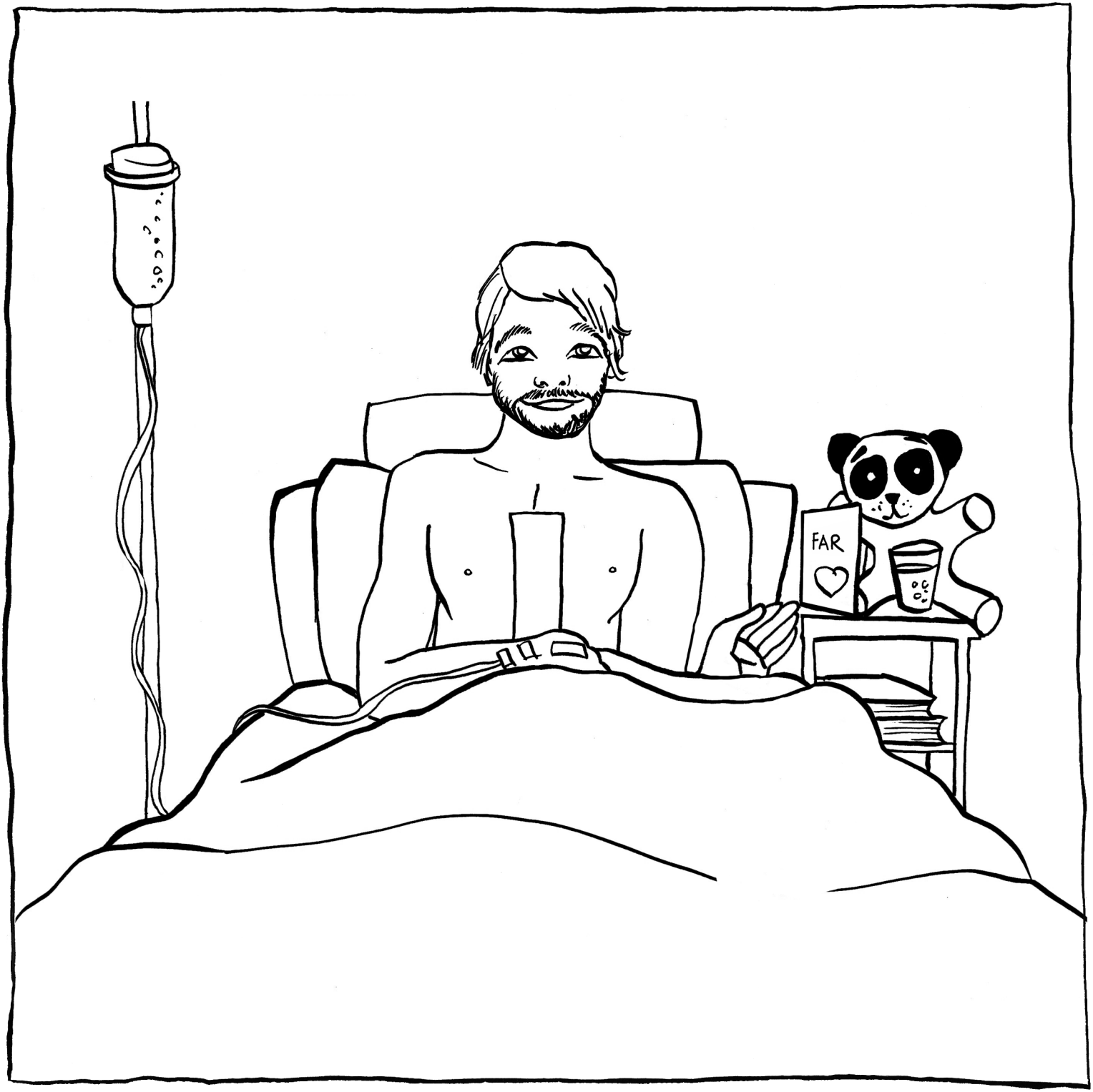

VÆR SAMMEN MED OS!
FAR!

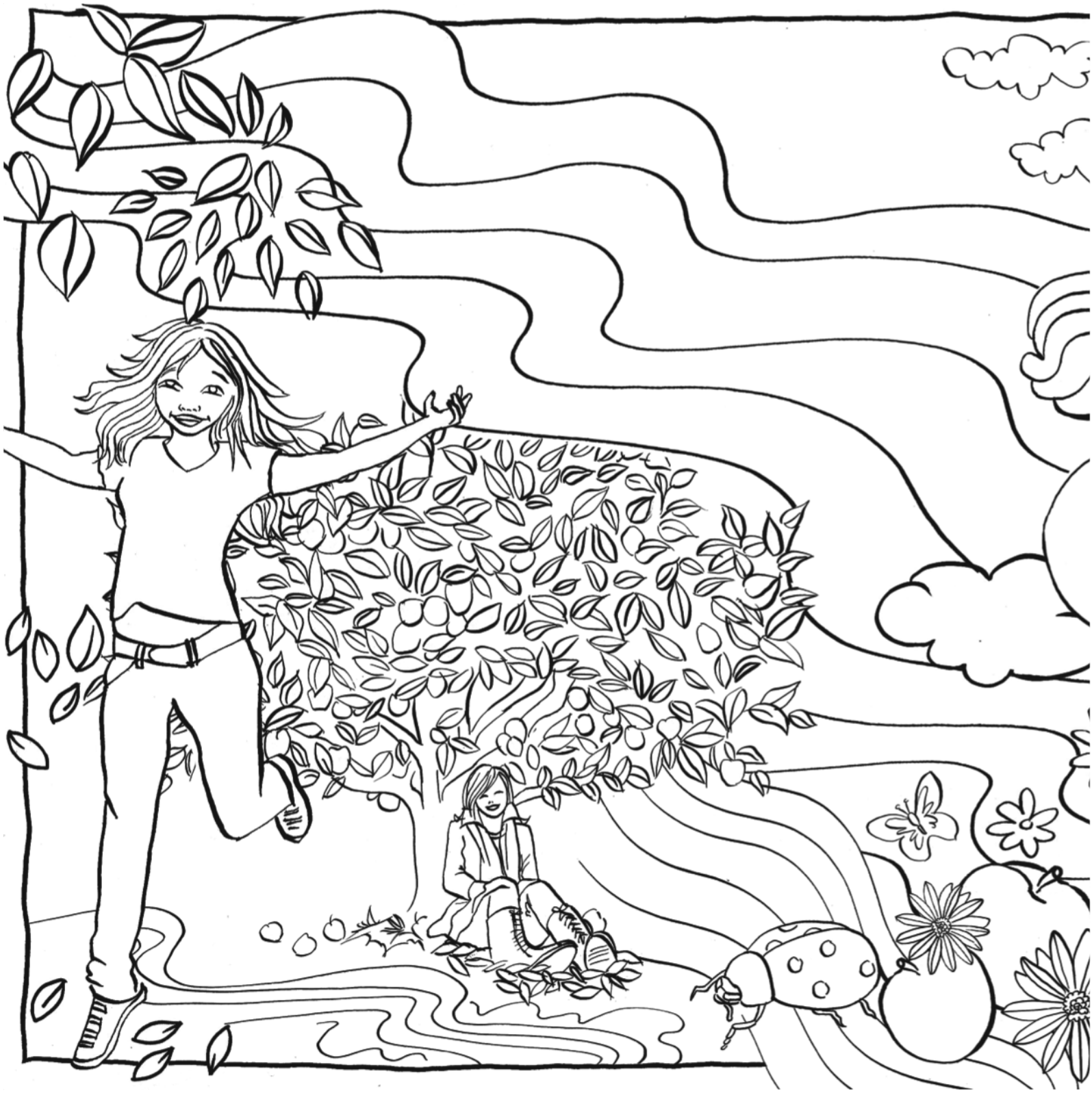
Nu venter jeg kun. Venter på at jeg bliver træt igen. Venter på at få besked om far klarer operationen, og venter på om det nye hjerte vil passe i fars krop. Jeg tør ikke tænke på, at det kunne være sidste gang, jeg gav far et knus, da de tog afsted. Nogen er død. Nogen har sagt ja. Jeg får aldrig at vide, hvem der har givet far det nye hjerte. Dame eller mand? Ung eller voksen? Nogle er triste, har det svært og har mistet nogen de holder af, og jeg er næsten bare glad og spændt. Nej, jeg magter ikke kun at være glad endnu, måske i morgen eller om nogle dage? Måske bliver far helt rask igen!

Nu har mor og jeg spist sen frokost, og snart skal vi ned til far. Mor har lyst til at ringe hele tiden, men lægen, som hun snakkede med, sagde, at alt var normalt efter operationen. Det ser helt fint ud, og far sover. Han skal hvile og ligge på hospitalet i noget tid for at se, om alt går godt med det nye hjerte. Det ser godt ud, kære dagbog! Hører du? Det ser ok ud! Måske er vi færdige med at vente? Måske er far snart rask?

Hurra! I dag sagde mor, at jeg kunne blogge igen, for alt er godt med far. Han er hjemme, og i dag gik han helt ned til nabohuset og tilbage igen uden at hvile sig. Han er ikke længere bleg, dagbog.

Skal jeg stoppe med at skrive til dig? Jeg ved sandelig ikke, om jeg vil stoppe helt. Måske skriver jeg til dig en gang imellem? Ok?

FAR

TEKST ELI RYGG

ILLUSTRATION
TONE EMBLEMSVÅG

Forord

Nogle gange er livet svært at forstå. Nogle gange er det ikke så let at forklare. I denne bog møder vi Rikke, som venter på at hendes far skal blive rask, og vi møder Simon, som mister sin bror Joachim i en ulykke.

Bogen handler om organdonation og transplantation, om at give og få. Den er tiltænkt børn i skolealderen og som en hjælp og støtte til forældre og andre, der indgår i kredsen omkring børnene i samtalen om dette emne. Bogen kan også benyttes i skolen, når emnet organdonation og transplantation skal drøftes.

Gennem bogen formidles temaet i både ord og billeder. Børnene kan selv farvelægge Illustrationerne. Vi håber, at bogen kan være et bidrag til at formidle, hvad organdonation handler om.

Tak til Stiftelsen Organdonasjon i Norge, forfatteren Eli Rygg og illustratøren Tone Emblemsvåg for at give os mulighed for at oversætte og udgive bogen i Danmark. Tak til Anne-Lene Bleken som har oversat bogen til dansk.

Til sidst en stor tak til de danske forældre som har været pårørende i et donations- eller transplantationsforløb, og som har støttet os i vigtigheden af at få udgivet denne bog i Danmark.

Bogen kan bestilles hos Dansk Center for Organdonation skejby.dco@rm.dk

Aarhus, december 2014

Dansk Center for Organdonation
Helle Haubro Andersen
Centerleder

Storebror er min helt
Far skal have et nyt hjerte

© 2014 Dansk Center for Organdonation

Forfatter: Eli Rygg
Illustration: Tone Emblemsvåg
Dansk oversættelse: Anne-Lene Bleken
Cand.mag., forfatter
Tryk: Skejby Trykkeri ApS

1. udgave, 2. oplag
Printet i Aarhus 2018

DANSK CENTER FOR ORGANDONATION

Dansk Center for Organdonation
INCUBA, Skejby
Palle Juul-Jensens Boulevard 82
8200 Aarhus N

Telefon: 2917 0566
skejby.dco@rm.dk
www.organdonor.dk

Bogen er produceret af
© 2011 Stiftelsen Organdonasjon

STIFTELSEN ORGANDONASJON

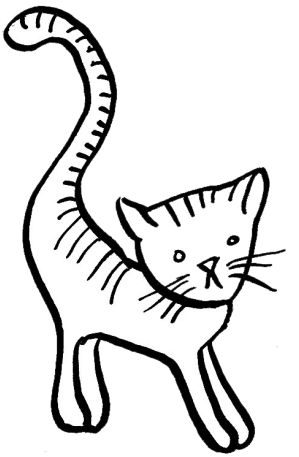
Med støtte fra

EXTRA STIFTELSEN

BarnsBeste

TEKST ELI RYGG
ILLUSTRATION TONE EMBLEMSVÅG

UDGIVET AF DANSK CENTER FOR ORGANDONATION 2014
LAVET AF STIFTELSEN ORGANDONASJON 2011©

Simon lytter forundret til storebror, der synger i badet. Joachim synger? Synger højt? tænker Simon. Måske sker der automatisk nogen sjove ting, når man bliver 17 år? At man bliver glad for at synge, for eksempel? For Joachim har aldrig kunnet lide at synge før. Ikke højt i hvert fald. Simon går ind på sit værelse og tager et par bukser, som han smed på gulvet i går, og lægger dem på sengen. Så er der ryddet op! Mor og far er i byen i aften.

Joachim og Simon skal lave pizza og spille et nyt computerspil, som Joachim fik i gave af Simon til sin fødselsdag. Præcis det spil som Simon selv gerne ville have. Smart at give det til storebror i gave, når han selv er for lille til at få det. Simon smiler for sig selv over, hvor utrolig smart han er. I morgen er det lørdag og fridag. Mor og far kommer ikke hjem før i morgen eftermiddag. Simon fik valget mellem at overnatte hos en ven, eller at Joachim skulle passe ham. Nemt valg, synes Simon. I hvert fald nu. For et eller to år siden havde det ikke gået så godt med at være alene hjemme med Joachim. Han blev meget sur over alt muligt. Bare vent til du kommer i puberteten selv, havde mor sagt, når Simon beklagede sig over ham.

En gang, da Simon var fem år, var Joachim blevet så utrolig vred på ham, at det var som om, det varede i flere år. Men det havde været en alvorlig sag. Joachim havde sparet sammen i mange måneder for at købe fisk til sit akvarie. Ti forskellige fisk købte han. Joachim snakkede med sine fisk, husker Simon, selvom det er meget lang tid siden. Han snakkede med dem, når han gav dem mad, eller når han sad foran akvariet og så på dem. En dag blev det så pludselig slut med at snakke, og sådan set også slut med fiskene. Simon var i sin mest ivrige klippeperiode på det tidspunkt.

Simon

Han klippede i aviser, i duge, i bøger osv. Han præsterede at klippe Australien og Afrika ud i et stort atlas på et øjeblik. Han klippede også hår. En eftermiddag, da han var færdig med at klippe sit pandehår på badeværelset, gik han ned i stuen. Mens han så på fiskene, kom klippetrangen over ham igen. Der blev en frygtelig ballade. Alle blev så sure. Pandehåret voksede ikke ud igen, før der var gået flere måneder, men det var nok mest på grund af fiskene, de var vrede. Simon var nødt til at bruge alle sine opsparede penge på nye fisk, selvom han kun var fem år.

Nu kan de være venner i en hel uge uden at skændes om noget som helst. Joachim er endda begyndt at synge! Joachim har aldrig været så meget sammen med Simon som nu. Joachim har lært ham at skate, spille computerspil og klatre. Joachim er den bedste til at klatre. Han klatrer i alt. Træerne i haven har han altid klatret i. Nu kan han også klatre på lygtepæle, på bjergsider, og sidste år klatrede ham og far på et isbjerg.

Simon er den bedste til dyr. Han redder dyr. Måske begyndte det, dengang han klippede fiskene. Det sidste dyr, han reddede, var en bi, der havde forvildet sig ned i afløbsrøret i vasken. Fars tandbørste havde været redningen. Simon stak enden af tandbørsten ned i røret, og vips, så kom bien op. Det virkede som om, bien blev meget glad. Simon har reddet mange fugle, en kat, der var faret vild, fluer, frøer og mange andre dyr.

Nu kommer Joachim ud fra badeværelset. Han skriver en sms på mobilen, mens han går. Simon har tabt sin mobil og sparer sammen til en ny. Han tabte den, fordi han skulle redde en hjemløs kat, så derfor vil far betale halvdelen.

12

Gode gerninger betaler sig, siger mor altid. Det er vist rigtigt nok. Joachim har voks i håret, selvom de skal være alene. Han smiler hele vejen ned af trappen til køkkenet. Han smiler, mens han steger kødet til pizzaen, og endda mens han skærer løg. Simon lægger ost på, og så kan han ikke længere lade være med at spørge, om der er sket noget, siden Joachim er så glad.

Joachim rødmer. Joachim bliver knaldrød. Og ikke fordi han er vred. Endelig får Simon det at vide. Hvis han lover, at han ikke siger det til nogen. Joachim er forelsket. Hun er ligeså gammel som ham og går på samme skole. Pludselig havde det sagt bang. Forelskelsen kom helt pludseligt, fra den ene dag til den anden. Når du aner fred og ingen fare, så er den der. Hun ser sød ud, synes Simon, som får lov til at se billeder på mobilen. Joachim har lavet musik til hendes billede, og når hun ringer, kommer musikken og billedet af hende frem. Storebror er forelsket, tænker Simon, og ser på pizzaen i ovnen. Måske vil han ikke holde så meget af mig som før? Men i aften er han kun min storebror!

Det passede rigtigt godt, at de fik denne aften sammen, kun de to. Allerede tidligt næste dag kom kæresten på besøg. Simon så hende gennem glasdøren i gangen, før hun kom helt ind. Han sagde godmorgen til hende, og hun svarede godmorgen til ham og smilede helt almindeligt. Hun virkede flink, tænkte Simon. I flere timer sad de og spillede på Joachims værelse. Alle tre sammen. Før hun gik, spurgte hun, om Simon ville med i biografen en dag. Simon blev så glad, at han rødmede, selvom han ikke var forelsket i nogen.

Mandag i næstsidste time står Simon ved vinduet i klasseværelset. Han skal lige til at trække gardinerne for, fordi solen skinner ham lige i øjnene, da han ser rektor komme småløbende over skolegården. Hvor har hun dog travlt, tænker Simon. I det han sætter sig og skal til at begynde på en matematikopgave, banker det på døren. Rektor siger hans navn højt og beder ham om at komme med det samme. Hun siger, at far kommer og henter ham. Der er sket noget med Joachim. Hun holder ham om skuldrene og aer ham hurtigt over håret. Selvom Simon ikke kender hende, er det helt ok. Men hvad er der sket? Far er kommet. Han giver Simon et knus. Simon ser, at han har grædt. Joachim er kommet til skade, fortæller far endelig, da de sidder i bilen. Han har slået sit hoved og er bevidstløs. Han var ved at klatre i det tov, der hænger lige bag skolen over stenbruddet, og så faldt han ned.

Vejen til hospitalet bliver helt anderledes end noget andet, Simon har oplevet. Far der kører hurtigt. Far der holder hænderne så hårdt på rattet, at knoerne bliver hvide. Hvad er der sket med Joachim? Bevidstløs, sagde far. Hvad er det egentlig? Hvad betyder det, at nogen er bevidstløs? Simon er bange. Han kan mærke det i maven. Det føles som om, der er en hård sten, der bevæger sig inde i den. Han kan også mærke, at hjertet slår hurtigere end normalt.

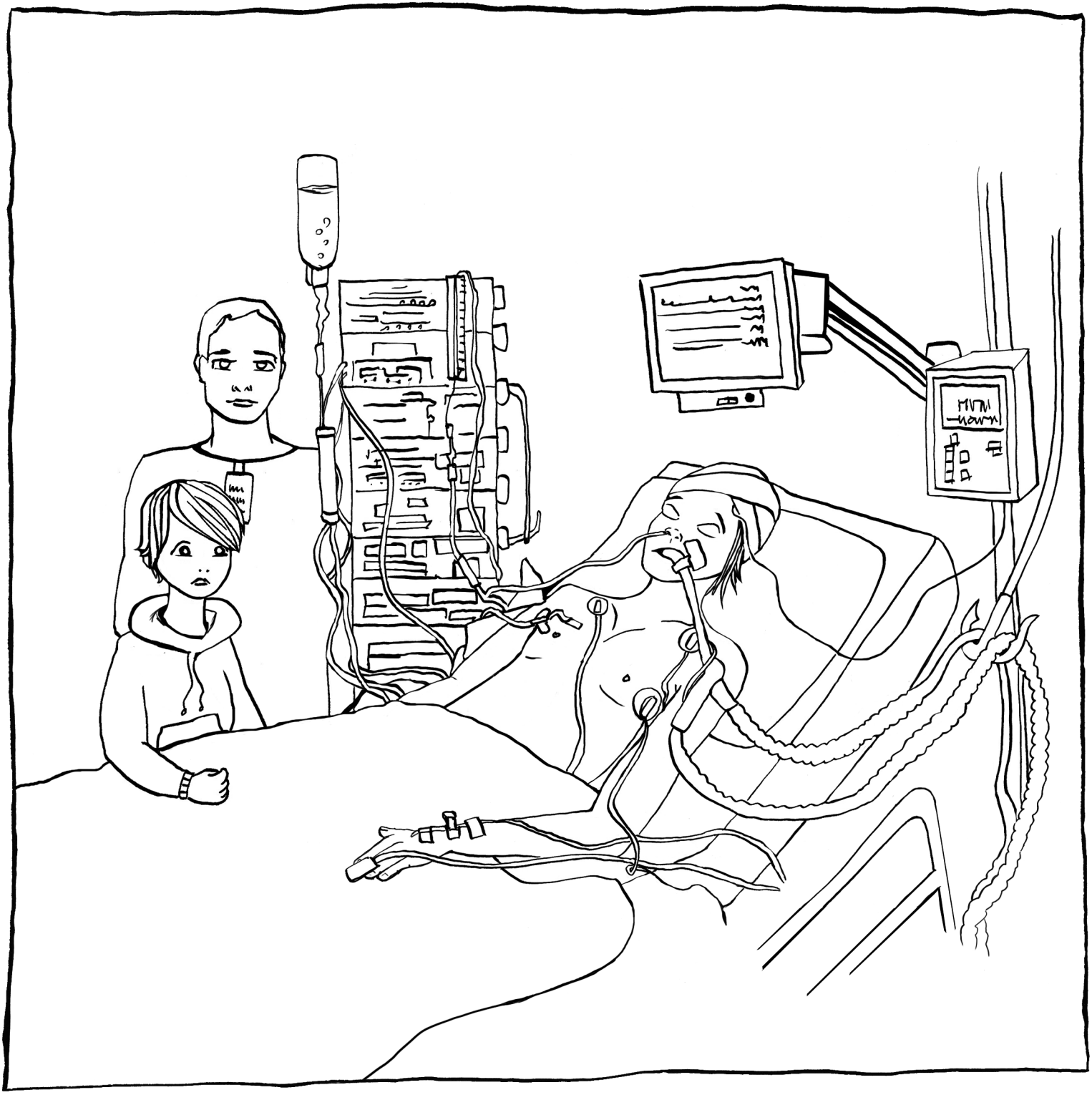
På hospitalet går alting hurtigt igen. Far finder en parkeringsplads, far løber hen for at købe en billet og far løber ind i en gang med Simon efter sig. - Skynd dig, Simon, siger far. Det haster! Mor er der allerede. Hun kommer også og giver ham et knus. Hun græder.

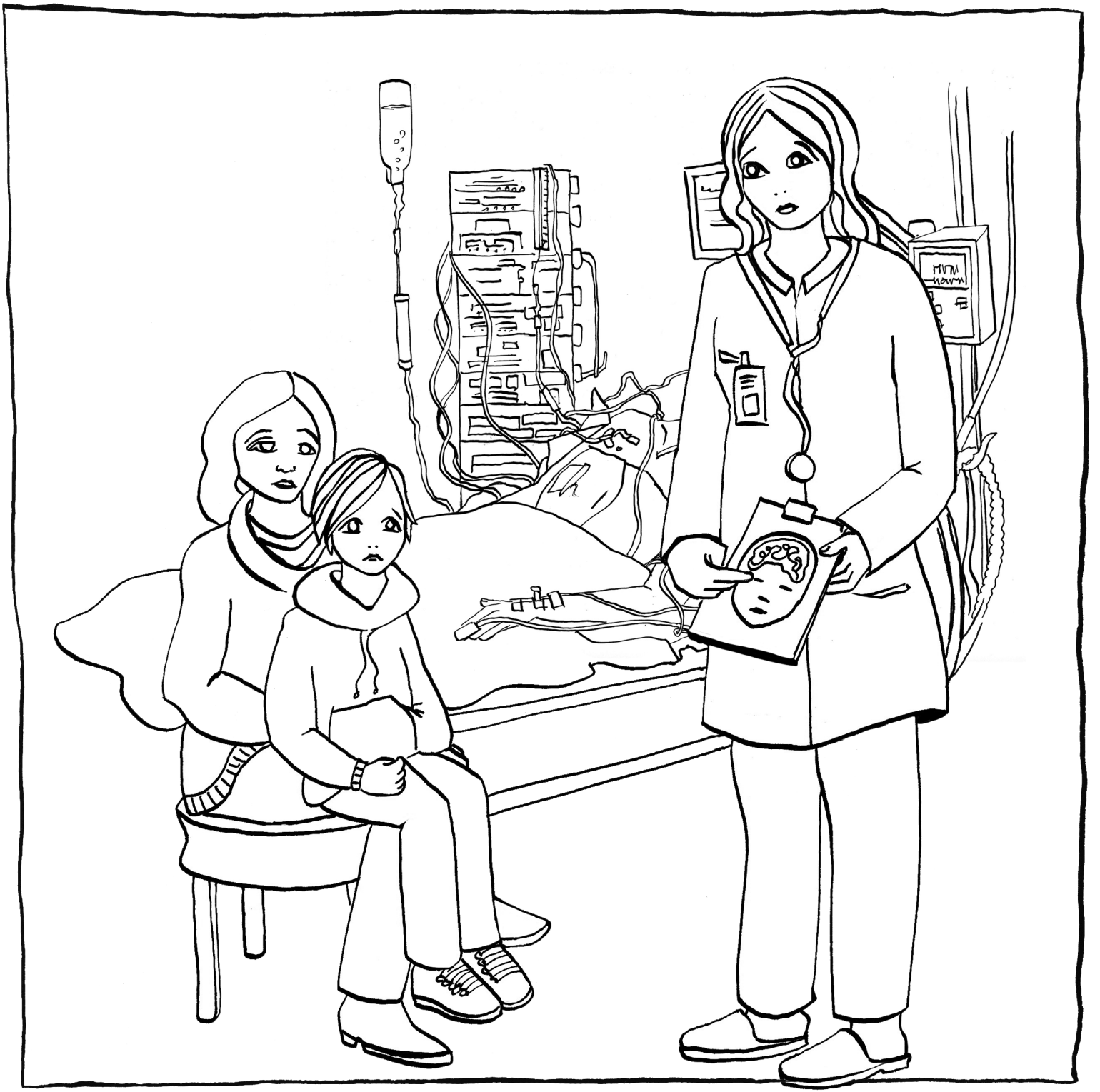
En læge og en sygeplejerske er der også, og de hilser på Simon. De smiler til ham, og Simon forsøger at smile tilbage. Så ser Simon sengen, hvor Joachim ligger. Rundt om sengen er der mange slanger, ledninger og maskiner. Sygeplejersken følger ham hen til sengen, mens lægen snakker med mor og far. Joachim har bandage rundt om hovedet og en slange stikker ud af den. Sygeplejersken, der hedder Tommy, forsøger at forklare ham, hvad alle slangerne betyder. Slangen i hovedet er for at måle trykket. Han forklarer, at de har taget en speciel røntgenundersøgelse af Joachims hoved. En CT-scanning, som det hedder. På billederne kunne de se, at Joachims hoved er kommet til skade. På grund af skaderne er hans hjerne begyndt at hæve på samme måde som en ankel kan gøre, hvis man har vrikket om på foden. Trykmåleren er vigtig for at kunne overvåge trykket inde i Joachims hoved, forklarer Tommy.

Det ser ud som om man sover, når man er bevidstløs, tænker Simon. Det er uhyggeligt at se det, uhyggeligt at være der, og mest af alt uhyggeligt at se storebror Joachim.

Mor og far græder sammen. Simon kan ikke, selvom han gerne vil. Det lægen siger, er utrolig trist. Joachims hovedskade er alvorlig, fortæller han. De vil gøre alt, de kan for at hjælpe ham, men det er usikkert, hvordan det vil gå. Usikkert hvordan det vil gå? Joachim ser jo helt normal ud. Han ville i hvert fald have set normal ud, hvis de bare havde fjernet slangerne og bandagen. Han bliver rask igen, tror Simon. Det tror mor og far også.

Nu bliver det bestemt, at mor skal være på hospitalet hele tiden, også om natten. Hun skal sove på et patienthotel, der ligger lige i nærheden. Simon og far skal sove hjemme. De kommer tilbage til Joachim i morgen.

Mor og far bliver enige om, at Simon ikke behøver at tage i skole, før Joachim har fået det lidt bedre, hvis han ikke selv gerne vil.

Simon sover i fars seng den nat.

På intensivafdelingen gør de alt for, at Joachim skal blive rask igen. Da far og Simon kommer ind på stuen til Joachim næste gang, er mor der allerede. Hun sidder ved Joachims seng. Simon sætter sig på mors skød. Hun holder om ham trygt og godt. Lægen kommer og forklarer, at trykket inde i Joachims hoved desværre ikke er blevet bedre. Hjernen er lukket inde i hovedskallen, og trykket stiger, når hjernen hæver op, forklarer lægen. Hævelsen inde i hovedet gør, at blodet ikke kommer rundt i hjernen. Lægen tegner det for Simon, så han bedre forstår, hvad der sker med Joachim. Han forstår, at dette er meget alvorligt og ser, at mor og far også forstår det. De græder igen.

Simon aer Joachims hånd. Den er varm og dejlig, præcis som den plejer. Han tænker på, om Joachim kan mærke det, selvom han ligger helt stille med lukkede øjne. Joachim ser stadig ud, som han plejer. Altså bortset fra bandagen rundt om hovedet. Det er svært at forstå, at storebror er kommet alvorligt til skade, når han ser så normal ud, tænker Simon.

De sidder hos Joachim hele dagen. Kun far går ud nogle gange for at handle lidt ind og ringe til alle i familien, der er bekymrede for, hvordan Joachim har det.

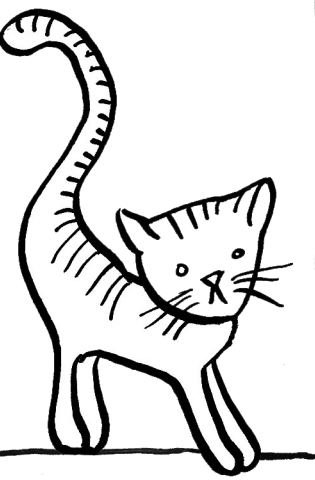
Før Simon falder i søvn den aften, spørger han far, hvad han tror, lægen mente, da han sagde, at det var usikkert, hvordan det ville gå med Joachim. Far tager hans hånd, trykker den og forklarer, at Joachims skade er så alvorlig, at han måske ikke kan blive rask igen. Hvordan kommer han så til at være? spørger Simon. Det kan far ikke svare på.

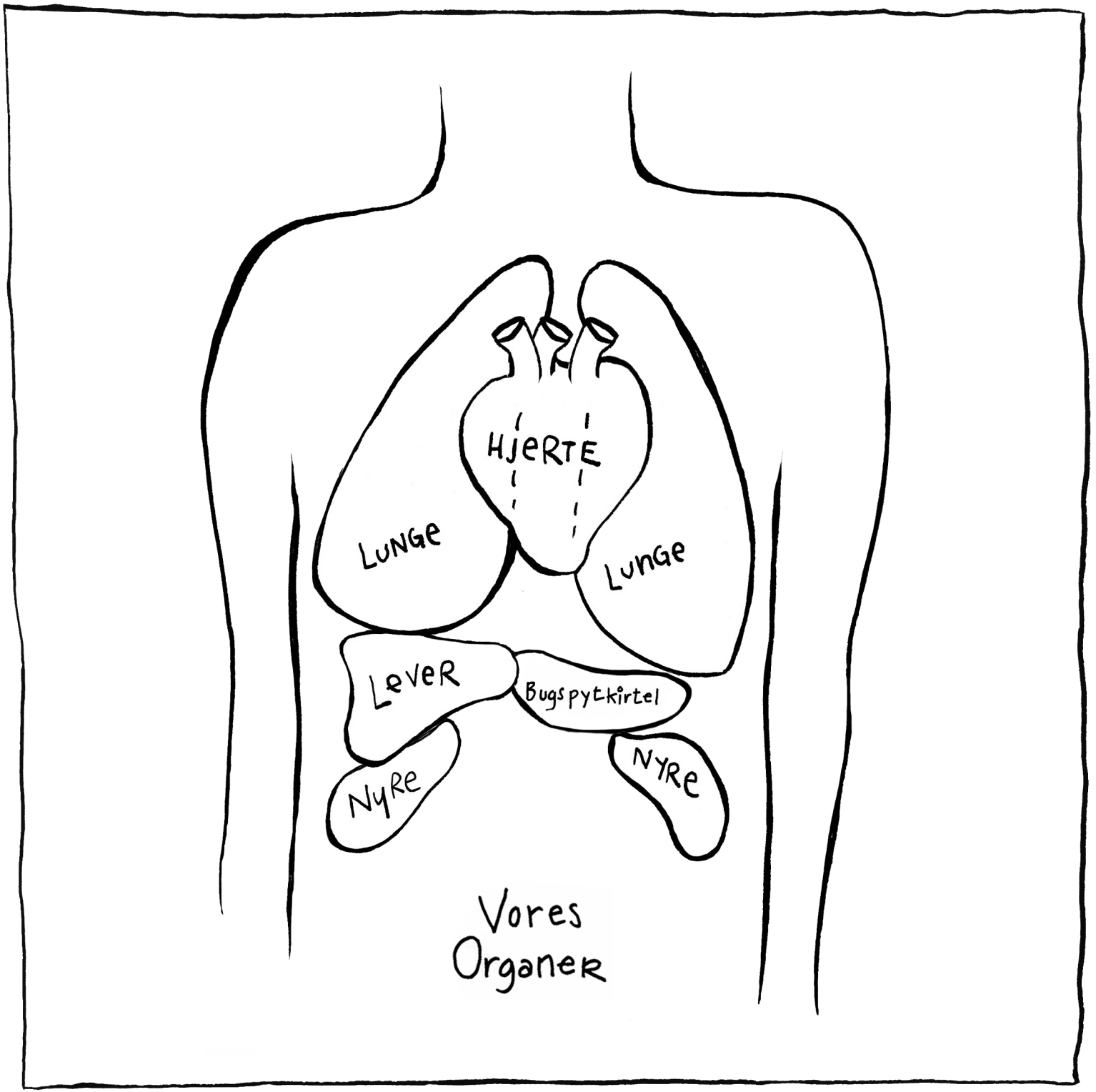
Joachim bliver heller ikke bedre de næste dage. Selvom Simon, mor og far havde troet og håbet på, at det ville ske, så sker det ikke. Selvom lægerne og sygeplejerskerne har gjort alt, hvad de kan for at redde Joachim, bliver han ikke bedre. Da de alle er samlet på hospitalet igen, giver lægen dem den frygtelige besked. Joachim er død!

De har undersøgt alle Joachims reflekser, og der er ikke længere nogen blodtilførsel til Joachims hjerne. Når hjernen ikke får ilt, bliver den helt ødelagt. Lægen forklarer, at det kun er ved hjælp af medicin og respiratoren, der blæser luft i hans lunger, at Joachims krop kan holdes i gang lidt tid endnu. Mange tanker farer gennem Simons hoved.

Storebror er død, selvom han ser helt rask ud, selvom hjertet fortsat slår, og selvom hans krop er varm og dejlig. Hjernen er helt ødelagt, og Joachim vil aldrig mere kunne føle eller snakke. Skal han aldrig mere høre hans stemme? Kan Joachim ikke tænke eller vågne? Aldrig vågne mere? Aldrig klatre mere? Simon forstår det ikke og mærker, at han bliver vred indeni. Det kan ikke være rigtigt, at Joachim er død! Far og mor holder om ham, og nu græder Simon også.

Har du nogen tanker du vil tegne?

Vores Organer

Lægen har spurgt mor og far, om de tror, at Joachim ville have sagt ja til at blive organdonor, forklarer mor og far senere samme dag. Lægen har spurgt, om hospitalet må bruge Joachims organer til at redde livet for andre, der er syge.

Organer fra Joachim der kan redde andre? Hans hjerte og lunger? Nyrerne? Det har Simon aldrig hørt om før. Er det virkelig muligt? Mor og far siger ja til spørgsmålet fra lægen. Joachim vil kunne give andre et nyt og bedre liv. Han kan redde andre menneskers liv, selvom han selv er død. Simon er sikker på, at det ville Joachim have syntes om. Det tror mor og far også. Joachims krop skal opereres allerede samme aften for at tage organerne ud. Men først skal de sige farvel til ham, mens han ligger på intensivafdelingen.

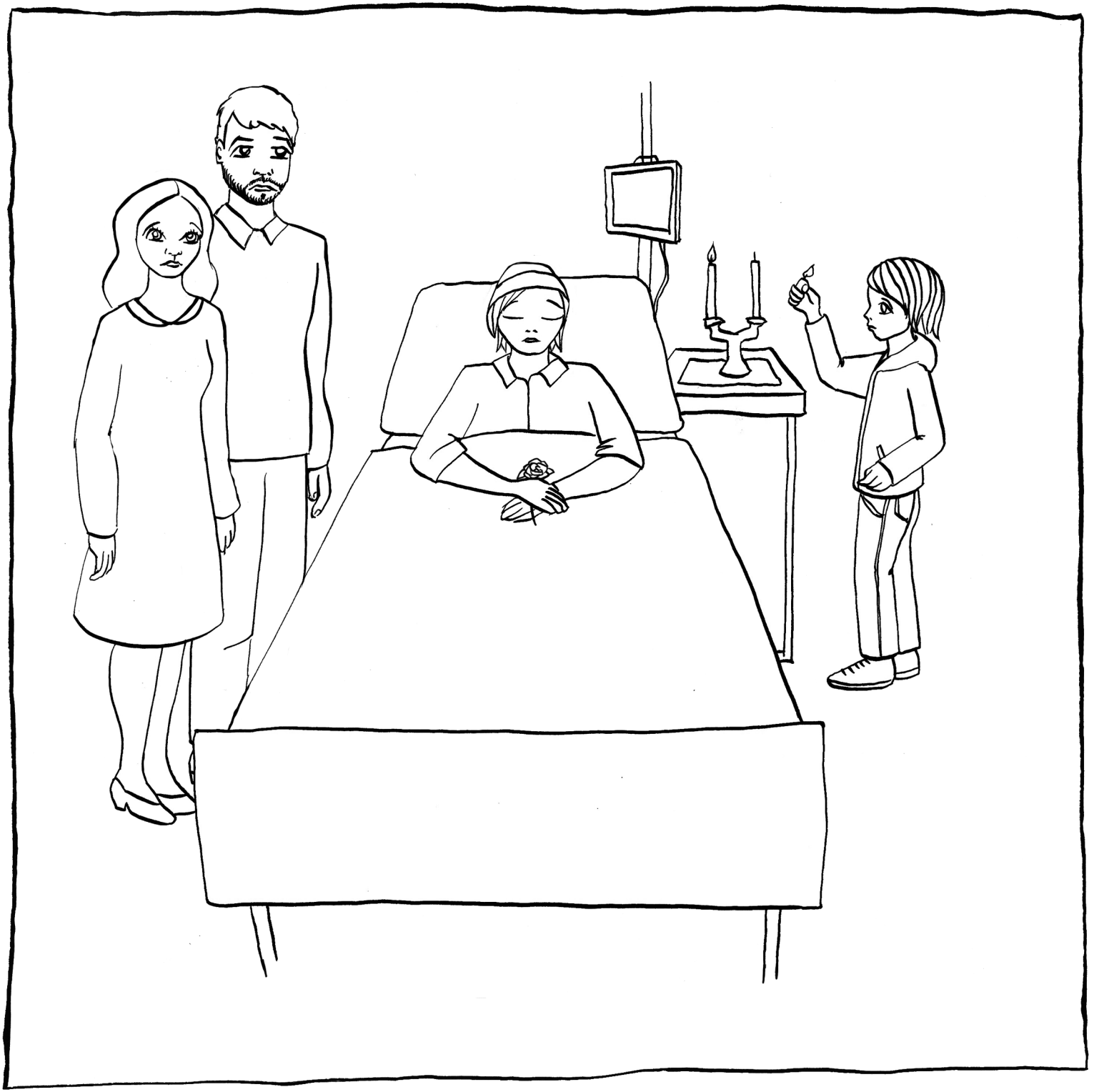
Der er mange, der vil sige farvel, mærker Simon. Bedstemor kommer først, sammen med mor og fars søskende, der bor i nærheden. Alle er meget triste. Joachims kæreste kommer sammen med sin mor og far. Hun giver Simon et knus og er meget ked af det. Præsten kommer også. Det ville mor og far gerne have. De har snakket med hende og fortalt lidt om Joachim. Hun er meget flink og siger, at hun godt forstår lidt, hvordan Simon har det, for hun har selv mistet en storebror engang. Hun taler højt, så alle kan høre de smukke ord om Joachim. Om verdens bedste Joachim.

Det tager hele natten at operere Joachim. Næste dag tager hele familien tilbage til hospitalet for at se Joachim igen. De har flyttet Joachim til en anden stue, hvor der ikke er alle de maskiner og ledninger, som der var før.

Joachim ligger i en seng med en skjorte på og med et tæppe over sig. Nogen har redt det hår, der kan ses under forbindingen om hans hoved. På bordet ved siden af er der to stearinlys, som Simon godt må tænde. Simon lægger mærke til, at Joachims ansigt er hvidere nu. Hans krop er kold. Under tøjet har han en forbinding på brystet og maven efter operationen, siger mor. Nu skal Joachim lægges i en kiste, og om nogle dage skal han begraves.

Simon sidder på Joachims værelse. Mor og far har ryddet meget af det væk, som Simon ikke ville have. Sengen har de ikke rigtig gjort noget ved endnu. Simon dufter til hans pude igen. Så føles det som om, Joachim er lidt tættere på. Simon savner ham rigtig meget, selvom det er to måneder siden, han døde. Nogle dage før begravelsen kunne alle, der ville, komme og sige farvel for allersidste gang. Joachims venner tog ud til hospitalet, hvor kisten stod. På hver side stod der tændte lys. Joachim havde det tøj på, som han havde på den dag, hvor ulykken skete, og mor havde lagt et tæppe omkring ham, som han var glad for. Der var stille i værelset. Nogen lagde smukke hjerter i kisten, andre lagde blomster. Simon lagde et brev ned til Joachim. Han havde skrevet om alle de gode minder, de havde haft sammen og lidt om fiskene, han klippede. Mor, far og Simon var med til at skrue kistelåget på. Det er utrolig trist aldrig at komme til at se Joachim mere.

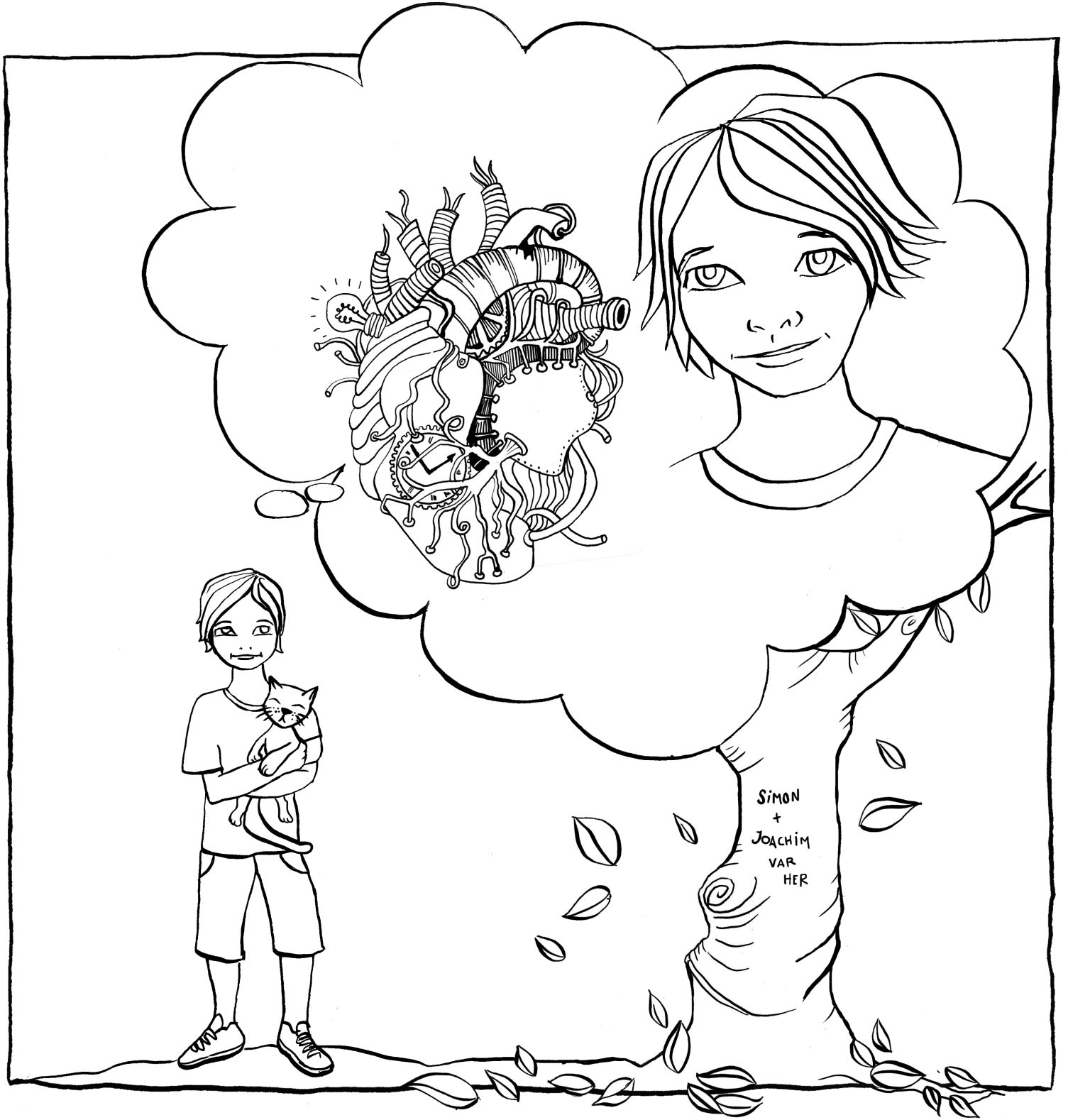
Ved begravelsen takkede far og mor Joachim for alt det gode, de havde sammen, og nogle af hans venner sang en sang og læste digte. Simon syntes, det var smukt, da præsten snakkede om, at Joachim var organdonor.

For nogle dage siden skete der noget godt. Mor, far og jeg tog ned på hospitalet og talte med lægen og Tommy. Det var dem, som de var mest sammen med, da Joachim var der. De fortalte om hvilke af Joachims organer, der var blevet givet videre. Flere mennesker, der var alvorligt syge, havde fået muligheden for et nyt og bedre liv. Det var der Simon kunne mærke, dybt inde i sig selv, at han var stolt af sin storebror. Joachim har reddet mange menneskeliv, bare fordi mor og far sagde ja til organdonation. Tænk lige! Reddet flere liv.

Joachim har reddet mennesker, og Simon skal fortsætte med at redde dyr. Mor og far savner Joachim, og hans kæreste savner ham også. Hun var der, da ulykken skete. Joachim skulle nok vise sig for hende, tænker Simon. Hun har taget Simon med i biografen mange gange, og i morgen skal de til graven sammen. Kun de to.

Det er godt at tænke på, at Joachim blev donor, selvom Simon skulle vænne sig til tanken. Hans krop er død, men dele af ham lever i andre. Simon har haft Joachim i hele sin fortid, nu skal andre leve i en fremtid med dele af Joachim i sig. Et menneske har fået nye lunger, to har fået ny nyre, en har fået ny lever, en har fået ny bugspytkirtel, og en person lever med et helt nyt hjerte. Joachims hjerte. Et glad og forelsket hjerte. Et hjerte af guld, tænker Simon og lægger sit ansigt ned i puden.

SIMON
+
JOACHIM
VAR
HER

